

València i Lleida, Lleida i València

“Els valencians ens diem Tàrraga, Agramunt, Alberola, Almenar, Ivars, Alòs, Cervera, Balaguer, Claramunt, Roda, Timoneda, Camarasa, Calaf, Noguera, Urgell...”. A mesura que el periodista Alfons Llorenç anava desgranant noms, dalt de l’escenari, es podien veure, entre la gent que omplia la plaça de l’Octubre Centre de Cultura Contemporània, els assentiments. Hi va haver més coses, després, més arguments, projectes, història, de tot, però en aquella senzilla enumeració Llorenç ja hi tenia perfilat, possiblement, el batec que havia propiciat un acte del tot especial.

Perquè caldrà tenir-lo ben anotat al calendari, aquest 5 d’octubre del 2010. Al vespre, l’Octubre es va omplir d’evocacions, de música, de llaços refets (i de bons formatges, fins i tot: la gastronomia és sempre amena presentació, i el nou Espai va jugar les seves cartes), es va rubricar públicament el conveni, i durant tot el dia hi havia hagut activitats de mútua coneixença.

El 5 d’octubre es presentava a València l’Espai Lleida, una porta oberta a la cultura i les relacions econòmiques amb la intenció de restablir lligams entre dos territoris històricament connectats. Un conveni entre la Diputació de Lleida i Acció Cultural del País Valencià ho ha fet possible.

La delegació. La signatura del conveni entre la Diputació de Lleida i Acció Cultural del País Valencià, amb la consegüent creació de l’Espai Lleida a València, té l’objectiu, han explicat totes dues entitats en conferència de premsa, d’“establir una relació d’intercanvi d’informació i experiències, i dur a terme accions comunes que beneficiïn el territori lleidatà i el valencià, especialment en el desenvolupament econòmic i cultural”.

L’Espai Lleida s’ha pensat precisament com un àmbit de contacte: “Es potenciaran els lligams entre Lleida i Va-

lència, es crearà un punt de trobada per fomentar les relacions institucionals i es divulgaran activitats artístiques, culturals i socials endegades des de les comarques lleidatanes.” A més, com que aquest viatge és en dues direccions, també “els valencians i les valencianes podran fer ús dels espais de què disposa la Diputació de Lleida per a allò que considerin necessari i beneficiós per al seu territori”.

Per a acompanyar el nou Espai des del dia mateix del naixement, i per a mostrar-ne la vocació transversal i d’amplitud d’interessos, la delegació lleidatana encapçalada pel president de la Diputació, Jaume Gilabert, va comptar també amb la presència dels diputats d’algunes de les forces polítiques que la componen (Josep Cosconera, d’ERC; Antoni Balasch, de CiU; i Maria José Horcajada, del PP) i de representants del món cultural, acadèmic, social i econòmic, com ara el president de la Cambra de Comerç i Indústria de Lleida, Joan Simó; la secretària general de la Federació de Comerç de Lleida, Maria Rosa Armengol; el degà de la Facultat de Dret de la Universitat de Lleida, Pere Enciso; el vice-president del diari *La Mañana*, Ramon Pedrós; el director del diari *Bondia*, Josep Ramon Ribé; el director de l’Escola d’Hoteleria, Gregori Canalias; o el director de l’Institut d’Estudis Ilerdencs, Albert Turull.

Vincles. “No s’entén l’antic regne de València i l’actual País Valencià sense Lleida”, explicava el president d’Acció Cultural del País Valencià, Eliseu Climent. I enfilava motius històrics, culturals, lingüístics, i citava amb emoció els mots recollits al *Llibre*

La nodrida delegació institucional, cultural i econòmica de les terres de Lleida, davant l’Octubre, amb Eliseu Climent, president d’Acció Cultural del País Valencià.

Una imatge de l'acte públic de signatura del conveni que crea l'Espai Lleida: parlament del president de la Diputació de Lleida, Jaume Gilibert.

Verd de Lleida, el llibre dels privilegis de la ciutat on quedaven explicitats els llaços: “No ha refusat la ciutat de València nomenar a la de Lleida ab títol reverencial de mare, donant-li Lleida a València lo nom carinyós de filla.”

“Com a president de la Diputació de Lleida se'n signen molts, de convenis, de tota mena”, explicava al seu torn Jaume Gilibert, “però aquest és un de molt especial, fins i tot –si em permeteu l'expressió– històric”. L'evocació fundacional va ser, efectivament, una constant durant la jornada, però les mirades s'adreçaven, sobretot, endavant. Al matí hi havia hagut una trobada entre representants del món empresarial, i Gilibert mateix insistia després a subratllar l'existència i la potència de la relació comercial: “Les institucions restem obligades a respondre a la societat, i avui dia la societat econòmica demana que hi hagi aquesta unió”.

La porta de Lleida. “Hem anat per vora riu i els he anat mostrant les coses lleidatanes, el pont dels lleidatans –que és el de la Trinitat–, on hi havia la porta Lleida”: Alfons Llorenç es va convertir en documentat *cicerone* per a

la delegació: amb ell van poder recórrer alguns dels punts neuràlgics de la unió i la història compartida entre totes dues ciutats. El seguim: “Després hem anat directament a Santa Maria del Mar, on hi ha el Crist negret. Ja saps la llegenda, no? Aquella del jueu lleidatà que el llança al Segre, del Segre passa a l'Ebre, de l'Ebre al mar, del mar al Túria i Túria amunt arriba a València. És curiós que eixa llegenda del Crist nadador (i contracorrent!), també correspon al de Balaguer. Ja en tenim una altra.” I després d'un somriure ample, Llorenç reprèn narració: “En definitiva, la llegenda explica que Lleida és la mare dels aspectes espirituals més fondos de la ciutat.” I refà la ruta: “Després hem vist les torres de Serans, de l'arquitecte Pere Balaguer, i el palau dels Borja. Perquè, a banda de la vinculació d'Alfons de Borja, després papa Calixt III, amb l'Estudi General de Lleida, del qual va ser alumne i professor, al davant hi ha l'església de Sant Llorenç, una de les tres grans esglésies lleidatanes: Sant Llorenç, Sant Martí i el Salvador. El carrer del Salvador, de fet, és el que es deia dels Lleidatans, i és l'únic que té un campanar

romànic (i un Crist romànic que, ja té gràcia, és igual que el de Perpinyà)”. Les petjades lleidatanes són fondes, a la ciutat: “Després hem anat a l'almodí, que a Lleida també n'hi ha. De fet, d'alguna manera ens vàrem anar intercanviant les institucions: si Lleida ens donava l'almodí, nosaltres li donàvem el pare d'òrfens; si Lleida la festa de l'àngel tutelar, nosaltres la del Corpus. Seguidament, és clar, hem anat fins a la Seu, a veure la porta de l'almoina o dels lleidatans, on hi ha esculpits els retrats, diu la tradició, dels set matrimonis lleidatans que encapçalaren la repoblació. Hem vist el Micalet, inspirat en 'lo campanar' de la Seu vella de Lleida, la porta dels apòstols, a imatge de la porta homònima també de la Seu vella, i hem tornat al barri comercial, a veure la llotja perquè... [somriure] era imperdonable no entrar-hi.”

El present ha afegit un nou punt a la història de lligams: al costat de les petjades centenàries, el recorregut haurà de fer, a partir d'ara, parada i fonda a l'Octubre, seu del flamant Espai Lleida de València. Amb voluntat de permanència.

Núria Cadenes